

W dniu 23 maja 2016 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Społeczeństwa Obywatelskiego i Równego Traktowania Pan Minister Wojciech Kaczmarczyk zorganizował w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów **seminarium pt.** „ 5 lat ustawy równościowej. Ocena funkcjonowania i rekomendacje zmian”.

Celem seminarium była analiza funkcjonowania ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania oraz dyskusja nad ewentualnymi kierunkami zmian legislacyjnych w tym zakresie.

Kwestia dotycząca skuteczności działania ustawy równościowej została przedstawiona przez Karolinę Kędziórę reprezentującą Koalicję na Rzecz Równych Szans, która postulowała otwarcie katalogu cech prawnie chronionych oraz powiązanie ich z zakresem przedmiotowym ustawy, a także podejmowanie działań zmierzających do prowadzenia edukacji antydyskryminacyjnej oraz wspierania organizacji działających na rzecz równego traktowania oraz przeciwdziałania dyskryminacji. Jacek Zadrozny z Fundacji Vis Maior zauważył, że rozwiązania zawarte w ustawie „równościowej” niedostosowane są do wymogów wskazanych w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych przedstawiając przykłady sytuacji, w których osoby z niepełnosprawnością stawały się ofiarą dyskryminacji między innymi w obszarze edukacji, dostępu do usług czy opieki zdrowotnej. Głos przeciw nowelizacji ustawy „równościowej” zaprezentował dr Tymoteusz Zych z Instytutu na Rzecz Kultury Prawnej „Ordo Iuris”. Nawiązując do raportu Europejskiej Agencji Praw Podstawowych „EU LGBTI Survey”, krytycznie odniósł się do metodologii przeprowadzonych badań w zakresie występowania dyskryminacji wobec osób LGBTI. Wskazał, że rozszerzanie przepisów antydyskryminacyjnych powinno być poprzedzone rzetelnymi badaniami na reprezentatywnej grupie respondentów, tak aby faktycznie wykazać, czy w danej grupie osób oraz zakresie dyskryminacja występuje. Podniesiono, że w sytuacji rozwoju prawa antydyskryminacyjnego dochodzi do ścierania się różnych konstytucyjnych wartości, w tym wolności słowa, religii i swobody prowadzenia działalności gospodarczej. Przedstawił przykłady spoza terytorium Polski, gdzie pierwszeństwo stosowania zasady równego traktowania przed zasadą swobody działalności gospodarczej doprowadziło do bankructwa przedsiębiorców. W swoim wystąpieniu dr Zych podniósł także kwestie związane z „odwróconym ciężarem dowodu”, który przewiduje ustawa „równościowa” w zakresie objętym ochroną prawną przed uzasadnioną dyskryminacją. Celowość i adekwatność przyznania przez ustawodawcę szczególnych praw stronie procesowej winna być szczególnie mocno uzasadniona. Z kolei Rafał Górski z Instytutu Spraw Obywatelskich INSPRO odniósł się

do braku objęcia przepisami ustawy „równościowej” bardzo istotnej przesłanki, którą jest rodzicielstwo. Wskazał, że konieczne jest uregulowanie sytuacji osób w aspekcie objęcia ich powszechnym ubezpieczeniem emerytalnym, które wykonują nieodpłatną pracę domową na pełen etat. Zaprezentował założenia kampanii pn. „Dom też praca” na rzecz zrównania w prawach i sytuacji ekonomicznej rodziców decydujących się poświęcić wychowaniu dzieci. W Polsce ok. 1,6 mln osób wykonuje pełnoetatową pracę w domu, za którą nie otrzymuje wynagrodzenia i z tytułu wykonywania której nie ma praw pracowniczych ani nie nabywa praw emerytalnych.

Uczestnicy debaty prezentowali różne stanowiska uznając z jednej strony, że godność osoby ma wartość wyższą niż inne wartości jak wolność słowa, religii i gospodarowania, a skala dyskryminacji nie ma znaczenia dla objęcia osób dyskryminowanych prawną ochroną. Z drugiej strony wskazano natomiast, że polskie prawo antydyskryminacyjne spełnia wymogi prawa UE. Należy także dyskutować o granicach prawa antydyskryminacyjnego uwzględniając charakterystykę przesłanek chronionych oraz inne wartości konstytucyjne. Uznanie części środowisk znalazł postulat wprowadzenia ochrony ze względu na rodzicielstwo.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania na zakończenie spotkania podziękował wszystkim za obecność i głosy, także krytyczne wobec ustawy. Podkreślił, że jakakolwiek dyskryminacja, a szczególnie przemoc, która jest jej skutkiem zasługuje na potępienie. Jednak zakres ochrony winien być bardzo ściśle powiązany z faktyczną sytuacją środowisk i grup narażonych na nierówne traktowanie oraz uwzględniać wszystkie równoprawne wartości konstytucyjne. Organizacje pozarządowe są i powinny być źródłem wiedzy o dyskryminacji, jednak wiedza w tym zakresie musi być oparta na rzetelnych badaniach.

